

Ruti Ruti a Fe Taruxuna

Ruti Moyaba kaana a fe taruxun nan ito ra. Ruti a fe taruxu ligaxi waxatin naxan yi, kitisane nan yi Isirayila y  eratine ra. Ruti yi a mame Now  mi f  ma. A siga n  n Now  mi f  x   ra a konni Isirayila yamanani. Ruti nun a mame Now  mi yi na waxatin naxan yi, a d  x   n  n a x  m   singen xabilan muxuna nde x  n ma. Ala yi a baraka, a dii x  m  na nde s  t   naxan yi xili Obedi. Taruxuni ito bata a yita en na fa fala Ala hinanma siyane birin muxune ra naxan na fa a ma, a findi a muxun na. Ruti findixi Yesu Alaa Muxu Sugandixin benbana nde s  t   muxun nan na. Amas  t   Obedi nan Yes   s  t  . Yes   yi Manga Dawuda s  t  . Yesu nga kelixi Manga Dawuda b  ns  nna nin (Matiyu 1.5).

Elim  leki Moyaba yamanani

¹ Kitisan yi Isirayila yamanani waxatin naxan yi, kam   gbeen yi so yamanani. Nayi, x  m  na nde yi keli B  telemi taani, Yuda yamanani e nun a naxanla nun a dii x  m   firinne, e yi sa d  x   Moyaba yamanani. ² Na x  m  n yi xili n  n Elim  leki. A naxanla fan yi xili n  n Now  mi. A dii x  m   firinne fan xinle nan itoe ra, Mal  n nun Kiliyon. Efarata b  ns  nna nan yi e ra, B  telemi kaane Yuda yamanani. Elim  leki nun a denbayaan yi siga Moyaba yamanani. E yi d  xi Moyaba yamanani waxatin naxan yi, ³ Elim  leki yi faxa. Now  mi yi findi kaj  a gilen na e nun a dii x  m   firinne yi lu. ⁴ Now  mi a dii x  m  ne yi Moyaba naxanle futu.

Naxanla boden yi xili Oropa, boden fan yi xili Ruti. Nba, e yi lu mənni han nee fu nəxən. ⁵ Na xanbi ra, a dii xəmə firinne, Malən nun Kiliyon fan yi faxa. Nowəmi keden peen yi lu amasətə a xəmən nun a dii xəməne bata yi faxa.

Ruti yi bira Nowəmi fəxə ra

⁶ Nowəmi yi a mə fa fala a Alatala bata a yamaan baraka Isirayila yamanani. Marigin bata balon so Isirayila kaane yii ki fajin. Nanara, Nowəmi yi a yitən a keli Moyaba e nun a mamuxune. ⁷ Nowəmi yi dəxi dənaxan yi a keli mənni, a mamuxu firinne biraxi a fəxə ra, e yi kiraan suxu xətə Yuda yamanani. Koni e kira yi, ⁸ Nowəmi yi a fala a mamuxune xa, a naxa, “Ə xətə, birin xa siga a nga konni. Alatala xa hinan ε fan na alo ε bata hinan n tan nun n ma diine ra kii naxan yi naxanye faxaxi. ⁹ Alatala xa xəmə fajin fi ε ma e nun bəjə xunbenla ε banxine kui.”

Awa, Nowəmi yi a jəngu a mamuxune ma, koni e lu wugə e mame a fe ra. ¹⁰ E yi a fala e mame xa, e naxa, “En-en, en birin xa siga i kon kaane fəma.”

¹¹ Nowəmi yi a fala a mamuxune xa, a naxa, “N mamuxune, a lan ε xa xətə ε konni. Nanfera ε waxi a xən ma en birin xa siga? ε yengi a ma fa fala a n mən nəe dii xəməna nde bare nən naxanye ε fute ba? ¹² ε xətə ε konni amasətə n tan bata fori xəmə taa ra dəxən ma. Hali n nə a fala n naxa n xəmə gbətə sətə to kəeen na, n dii xəməne bari, ¹³ ε nəe dəxə han ne yi gbo ba? En-en, n mamuxune, ε a kolon a na mi lige. Alatala bata n tan, Nowəmi a dunuya ragidin xədəxə ayi dangu ε gbeen na.”

¹⁴ Nba, Oropa nun Ruti mən yi wuga fələ. Awa, Oropa yi a jəngu a mame ma, a xətə a konni, koni

Ruti tan mi tin xete. ¹⁵ Nanara, Nowem*mi* yi a fala Ruti xa, a naxa, “Ruti, Oropa bata siga a muxune fema e nun a gbee alane. I fan xa siga a foxə ra ε konni.”

¹⁶ Koni Ruti yi Nowem*mi* yabi, a naxa, “I nama a fala a n xa xete i foxə ra. N mame, en birin xa siga. I na siga yire yo yi, en birin nan sigama na yi. I dəxə yire yo yi, n fan dəxən na nin. I ya muxune yi findi n ma muxune ra, i ya Ala yi findi n ma Ala ra. ¹⁷ I na faxa yire yo yi, n fan faxan mənna nin, n maluxun mənni. Xa sese en tan firinna fata, xa sayaan mi a ra, Alatala a tərən naxan naxu dangu tərən birin na, na xa n li.”

¹⁸ Nba, Nowem*mi* to a to a Ruti bata kankan a ma, a fo e firinna birin xa siga, Nowem*mi* mi fa fala yo ti sənən.

¹⁹ E firinna birin yi siga han Betel*emi* taani. E soxina, taan birin yi kabə e fe ra, naxanle yi lu a faleə, e naxa, “Nowem*mi* nan yati ito ra ba?”

²⁰ Nowem*mi* yi e yabi, a naxa, “Ε nama n xili Nowem*mi*, koni ε n xili ba ‘Səxəletəna’ amasətə Ala Senbe Kanna bata tərən nafa n tan ma. ²¹ Nba, n tan Nowem*mi* kelima be waxatin naxan yi, se wuyaxi yi n yii nun. Koni Alatala bata n naxete be yi sese mi fa n yii sənən. Nanfera ε tan naxanle n xilima a Nowem*mi*?* Alatala bata yelin n yalagə, Ala Senbe Kanna bata tərən nafa n ma.”

²² Nba, Nowem*mi* nun a mamuxun Ruti fa kii nan na ra sa keli Moyaba yamanani fa Betel*emi* yi malo xaba waxatini.

* ^{1:21:} Nowem*mi* bunna nən fa fala “Səwa muxuna.”

2

Ruti yi siga Boosu a xeeen ma

¹ Xemena nde yi Nowemi a xem'en xabilani a xili Boosu. Muxu kendən nan yi a ra e nun nafulu kanna. E nun Elimeleki yi xabila kedenna nin.

² Loxona nde, Ruti Moyaba kaan yi a fala a mame Nowemi xa, a naxa, “N xa siga malo xori yikentundeni. Waxatina nde, muxuna nde tinma nen n yi na ligi.” Nowemi yi a yabi, a naxa, “N mamuxuna, awa siga.”

³ Nayi, Ruti yi siga xeeen nde ma malo xori makentundeni walikene foxy ra. Boosu nan ma xee yi na ra Elimeleki xabila yi muxuna nde. ⁴ Ndedi ligaxina, Boosu fan yeteen yi fa keli Betelemi yi, a yi a fala walikene xa, a naxa, “Alatala xa lu ε xon.” E yi a yabi, e naxa, “Alatala xa i fan baraka.”

⁵ Boosu yi a walike kuntigin maxodin, a naxa, “Naxalan sungutunna mundun ito ra?”

⁶ Kuntigin yi Boosu yabi, a naxa, “Naxalan xognen nan a ra naxan kelixi Moyaba yamanani, a faxi Nowemi nan foxy ra. ⁷ A n maxodin nen a xa bira n ma walikene foxy ra, alogo a xa e xori makentun. A wanla foloxi nen xabu xotonni, a baxi sigadeni nen iki a matabudeni gageni.”

⁸ Awa, Boosu yi siga Ruti fema, a naxa, “N xa a fala i xa, i nama fa siga malo xori yikentundeni dede yi sonen fo n ma xeeen ma be. E nun naxanli itoe xa lu wale be. ⁹ Bira walikene foxy ra, e nemma yire yo xabe, i siga e foxy ra menni. N bata yamarin fi n ma muxune ma a e nama i tor. Awa, min xonla na i suxu waxati yo yi, i siga, i sa i min walikene min seen na.”

¹⁰ Ruti yi a xinbi sin Boosu bun ma, a yi a y_εtagin lan b_əx_ən ma, a yi a fala a xa, a naxa, “Nanfera i xaminxi n ma fe ra? Nanfera i hinanxi n tan x_əj_ən na?”

¹¹ Boosu yi Ruti yabi, a naxa, “N bata na feene birin m_ε i naxan nabaxi i mame xa xabu i ya x_εm_εn faxa. N bata a kolon fa fala i bata i nga nun i fafe nun i ya yamanan bej_ən, i fa be yi, i fa so n ma muxune y_ε, i mi yi naxanye kolon a f_əl_əni.

¹² Ruti, i bata naxan liga, Alatala xa i barayi. I yi duba kamalixin s_ət_ə keli Alatala Isirayilaa Ala yii i faxi naxan f_əma i ratanga feen na.”

¹³ Ruti yi Boosu yabi, a naxa, “Mangana, i fan n tan xa, i bata n b_əj_ən xunbeli fala fajin na i naxan tixi n xa, amas_ət_ə hali i ya walik_ε keden peena a fisa n tan xa.”

¹⁴ Awa, d_εge waxatina a lixina, Boosu yi Ruti xili, a naxa, “Fa be, en birin xa fa en d_εge. Buruna nde tongo i yi a sin sabini.” Nba, Ruti nun walik_εne yi sa d_əx_ə e nun Boosu. Boosu m_ən yi donse ganxina nde radangu Ruti ma. Ruti yi a d_εge han a lugo, a donse d_ən_əx_ən m_ən yi lu a yii. ¹⁵ Nba, Ruti m_ən sigaxi na malo x_əri makentundeni, Boosu yi yamarin fi a walik_εne ma, a naxa, “Ruti xa a xaba han xidine saxi d_ənaxan yi. Ε nama a rayagi fe yo raba. ¹⁶ Na na dangu, ε m_ən xa maala nde ba xidine ra, ε yi e rabej_ən b_əx_ən ma, a yi e tongo. Ε nama fala yo ti a xili ma.”

¹⁷ Awa, Ruti yi f_εrij_εn maala malan_ε han jinbanna ra. A yi a maala b_ənb_ə, a yi a liga fayida barama xungbeen y_ε firin j_əx_ən. ¹⁸ Ruti yi maali ito tongo, a siga a ra taani. A bata naxan birin malan, a sa na yita a mame ra. Ruti m_ən yi a

donsē dōnxēne so a mame yii. ¹⁹ Nowēmi yi Ruti maxōdin, a naxa, “I sa maala nun dōnseni itoe birin malanxi minēn yi? I yi walima nde a xēē ma nun? Muxun naxan yi yengi dōxi i xōn ma, Ala xa na kanna baraka!”

Awa, Ruti yi a fala a mame Nowēmi xa, a naxa, “N yi sa walima na xēmen nan ma xēē ma naxan xili Boosu.”

²⁰ Nowēmi yi kabē, a naxa, “Alatala naxan ma hinan mi jānjē faxa muxune nun niiramane xa, na xa Boosu baraka.” Nowēmi mōn yi a fala Ruti xa, a naxa, “Na xēmena, nxu bari boden na ra naxan en goronna tongē, a yi a yengi dōxō en xōn ma.”

²¹ Nanara, Ruti Moyaba kaan yi a fala Nowēmi xa, a naxa, “Naxan dangu a birin na, Boosu mōn yi a fala n xa a nxu nun a walikēne xa lu maala nde xabē han e yelin waxatin naxan yi.”

²² Nowēmi yi a fala Ruti xa, a naxa, “N mamuxuna, a lan ε nun jāxanle xa lu wale Boosu a xēen ma. Xa i sa wali muxu gbētene xēen ma, waxatina nde i tōrōma nēn.” ²³ Awa, Ruti yi siga xēen ma, a lu wale Boosu walikē jāxanle fōxō ra han e yelin maala nun murutun birin malanjē. Ruti mōn yi lu a mame fēma.

3

Ruti a xēmē sōtōfēna

¹ Lōxōna nde, Nowēmi yi a fala Ruti xa, a naxa, “N mamuxuna, n xa xēmen fen i xa alogo i xa sēwa.

² I a kolon, na Boosu naxan tinxi ε nun a walikē jāxanle yi wali, en nun na barixi nēn. To jinbanna ra, Boosu sa a maala bōnbōma nēn. ³ Awa, Ruti, sa i maxa, i latikōnōnna nde so i ma. I yi i ya dugi

fajine tongo, i yi i yitən. Na na dangu, i siga Boosu a malo bənbədeni. Koni a nama a kolon de a i na yi han a yelin a dəgedeni. ⁴ Awa, a sa xima dənaxan yi, i xaxili lu mənna xən ma. Boosu na xi waxatin naxan yi, i siga, i sa a mafelenni te, i yi i sa a san laben na. I lan i xa naxan liga, a tan yetəen na falama i xa nən.”

⁵ Awa, Ruti yi Nowəmi yabi, a naxa, “I naxan yo fala n xa, n na nan ligama.”

⁶ Nba, Ruti yi siga malo bənbədeni, a yi a liga alo a mame a yamarixi kii naxan yi. ⁷ Boosu yelinxina a dəgedeni, a niin yi fan a ma. A sa a sa maala dəxən, a xi. Ruti yi siga na yi dəjən, a yi Boosu a mafelenni te, a yi a sa a san laben na. ⁸ Kəe tagini, Boosu yi matugan, a xulun, a yi a maxətə, a yi a terəna paxanla saxon na a san laben na. ⁹ Boosu yi a maxədin, a naxa, “Nde i tan na?”

Ruti yi Boosu yabi, a naxa, “Mangana, n tan na a ra. I yengi dəxə n xən ma, i yi n goronna tongo, bayo ε nun Nowəmi barixi nən. Nayi, yandi, n futu.”

¹⁰ Boosu yi Ruti yabi, a naxa, “Alatala xa i baraka. I naxan ligaxi iki, na bata a yita n na fa fala i bata nxə xabilan binya. Na binyen gbo dangu i mame gbeen na i bata naxan liga a xa. I nəe banxulan jərəna nde fenjə hali a findi se kannra hanma yiigelitəna, koni i mi tinxi na ma. ¹¹ Awa Ruti iki, i nama xamin, i na wa sese xən ma a fala n xa, n na a lige i xa amasətə muxun birin i ya paxalan fajiyaa kolon taan kui. ¹² Nəndin na a ra, fa fala nxu nun Nowəmi barixin na a ra, koni xəmə keden na, na nun Nowəmi tagi so dangu n tan na. ¹³ Xi be to han tila xətənni, en na a matoε

xa a tinŋe i goronna tongε. Xa a tin, na lan. Koni xa a mi tin, n bata n kolo habadan Alatala yi fa fala n tan, Boosu, i goronna birin tongε. Ruti, i sa han xətənni.” ¹⁴ Nanara, a yi a sa Boosu san laben na han xətənni. Koni a yi keli subaxani amasətə Boosu mi yi waxi a xən ma a muxe xa a kolon fa fala a yi na yi nun. ¹⁵ Benun Ruti xa siga, Boosu yi a fala a xa, a naxa, “I ya xunbeli domaan ba i ma, i yi a yifulun be yi.” Ruti yi a xunbeli domani sa. Boosu yi maala ligaseen ye tongue naanin e nun naanin ŋəxən sa Ruti a xunbeli domani. Boosu yi Ruti rate a ma. A yi siga a ra taani. ¹⁶ Ruti a konna lixina, a mame yi a maxədin, a naxa, “N mamuxuna, nanse danguxi na?”

Ruti yi na feene birin yeba a xa Boosu naxan ligaxi a xa. ¹⁷ Ruti mən yi a fala a mame xa, a naxa, “Boosu maali ito soxi n yii nən, a n yii genla nama fa i fəma.”

¹⁸ Awa, Nowəmi yi a fala Ruti xa, a naxa, “Iki, dija han i yi a to a rajanma kii naxan yi. Boosu mi dəxə fə a feni itoe birin yitən.”

4

Boosu yi Ruti futu

¹ Boosu yi siga taan so deen na, a sa dəxə na. A yi na waxatin naxan yi, Elimeləki bari boden yətəen yi fa, Boosu bata yi naxan ma fe fala Ruti xa nun. Boosu yi xəmən xili, a naxa, “N xəyina, fa, i fa dəxə be.” A yi siga na yi a sa dəxə. ² Awa, Boosu yi taan fori muxu fu xili alogo e fan xa fa dəxə a fəma. E to fa dəxi na, ³ Boosu yi a fala a bari boden xa, a naxa, “Iki, Nowəmi mən bata fa sa keli Moyaba

yamanani, a waxi Elimeleki a bəxən mati feni, en bari bodena. ⁴ A lan i xa feni ito kolon. Awa, xa i waxi a sara feni, a sara fonni itoe yee xəri. Koni xa i mi waxi a xən ma, i na fala n tan Boosu xa amasətə xa i mi a sarama, a lan n tan yi a sara.” Na xəmen yi Boosu yabi, a naxa, “N tan a sarama nən.”

⁵ Boosu yi xəmen yabi, a naxa, “Nba, na lanxi. Koni xa i bəxəni ito sara Nowəmi ma, i Moyaba naxanla Ruti fan dəxəma nən i ya naxanla ra alogo bəxən xa lu a xəmen kəen naxan faxaxi.”

⁶ Xəmen yi Boosu yabi, a naxa, “N tinma nən nayi, i yi na xəen sara amasətə xa n na tongo, a mi nəe finde n kəen na n mə diine xa. I tan xa a sara amasətə a mi lan n tan yi a sara.”

⁷ Nba, na waxatini benun muxune xa yelin sare sodeni hanma benun e xa e yii seene masara e bode yi, keden yi a sankidin bama nən a sanni yamaan tagi, a yi a so boden yii naxan a seen sarama a ma. Na waxatini Isirayila kaane yi a yitama nən nayi fa fala feen birin bata jan e tagi.

⁸ Nanara xəmeni ito yi a fala Boosu xa, a naxa, “I tan xa bəxən sara.” Xəmen yi a sankidin ba a sanni, a yi a so Boosu yii. ⁹ Awa, Boosu yi a fala yamaan fonne birin xa e nun muxun naxanye yi na yi, a naxa, “Ə birin bata findi seren na to fa fala a n bata Elimeleki nun Kiliyon nun Malən ma seene birin sara naxanye Nowəmi yii. ¹⁰ Naxan saxi na fari, Ruti Moyaba kaana, Malən ma kajna gilən bata findi n mə naxanla ra. Nayi, faxa muxun kon kaane mi fulama a kəen na. A xabilanə fe sigama nən yeeen na a muxun bonne yə e taani. Ə tan fonne bata findi seren na feni itoe yi.”

¹¹ Awa, kuntigine nun muxun bonne yi Boosu yabi, e naxa, “Awa, nxu bata findi seren na. Alatala xa i ya naxanla liga alo Rakeli nun Leya naxanye dii wuyaxine bari, ne yi findi Isirayila yamaan na. Ala xa i findi se kanna ra Efarata bɔnsɔnna ye. I mɔn yi findi xili kan gbeen na Bɛtɛlɛmi taani. ¹² Alatala xa dii wuyaxi fi i ma fata na sungutunna Ruti ra, i xabilan yi gbo ayi alo Peresi mamandenne kii naxan yi Tamari naxan bari Yuda ma.”

Boosu nun a mamandenne

¹³ Awa, Boosu yi Ruti tongo, a findi a naxanla ra. Alatala yi Ruti baraka, a yi fudikan, a yi dii xɛmɛn sɔtɔ. ¹⁴ Nayi, naxanle yi a fala Nowɛmi xa, e naxa, “En xa Alatala tantun amasɔtɔ a bata mamandenna fi i ma to naxan a yengi dəxɔma i xɔn ma. Ala xa diidini ito findi xili kan gbeen na Isirayila yamanani. ¹⁵ I rafan i mamuxun ma. Ruti mɔn bata fe fajin liga i xa hali dangu dii xɛmɛ solofera ra. Iki, Ruti bata mamandenna nde so iyii naxan i nii yifanma i ma, a yi i mali i ya foriyani.” ¹⁶ Awa, Nowɛmi yi diin tongo, a yi a maso a ra, a yi a yengi dəxɔ a xɔn ma.

¹⁷ E dəxɔ bode naxanle yi Ruti a dii xɛmɛn xili sa Obedi. E yi a fala muxun birin xa, e naxa, “Nowɛmi bata mamandenna sɔtɔ, dii xɛmɛn na a ra.” Awa, Obedi yi Yese sɔtɔ. Yese fan yi Manga Dawuda sɔtɔ.

¹⁸ E bɔnsɔnna muxune xinle ni itoe ra, keli Peresi ma han sa dəxɔ Manga Dawuda ra.

Peresi nan Xesirɔn sɔtɔ.

¹⁹ Xesirɔn yi Rami sɔtɔ.

Rami yi Aminadabo sɔtɔ.

20 Aminadabo yi Naxason sətə.
Naxason yi Salimon sətə.
21 Salimon yi Boosu sətə.
Boosu yi Obedi sətə.
22 Obedi yi Yese sətə.
Yese yi Dawuda sətə.

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012**

**Copyright du texte: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unporteddisponible en ligne**

**<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**

copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78